NORAKSTS
Lieta Nr. A 42433107
A 2101-08/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 30.janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pieteicējai sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Sumata" pilnvarotajam pārstāvim *M.M.*,
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajai pārstāvei Janai Kalniņai,
trešās personas akciju sabiedrības „Ventbunkers" pilnvarotajai pārstāvei *Dz.Č.*,

atklātā tiesas sēdē 2008.gada 17.janvārī Rīgā, Antonijas ielā 6, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Sumata" pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2007.gada 2.februāra lēmuma Nr.13.1.1/5635 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 19.februārī saņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Sumata" (turpmāk – pieteicējs vai Sabiedrība) pieteikums par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – atbildētājs) 2007.gada 2.februāra lēmuma Nr.13.1.1/5635 lēmuma (turpmāk – Lēmums) atcelšanu.

[2] 2007.gada 20.februārī Administratīvās rajona tiesas tiesnese pieņēma lēmumu par pieteikuma pieņemšanu un administratīvās lietas ierosināšanu.

[3] No lietas materiāliem secināms, ka:
[3.1] Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvalde 2006.gada 6.februārī saņēma akciju sabiedrības „NITRACO" 2006.gada 3.februāra iesniegumu Nr.493 un 2005.gada 12.decembra līguma par dīzeļdegvielas rezerves izveidošanu un glabāšanu, kas noslēgts starp pieteicēju, akciju sabiedrību „Ventbunkers" un akciju sabiedrību „NITRACO" (turpmāk – Līgums) un nosaka, ka akciju sabiedrība „NITRACO" apņemas pieteicējas vajadzībām izveidot dīzeļdegvielas rezervi, to uzturēt un glabāt pieteicējas norādītajā apjomā akciju sabiedrībai „Ventbunkers" piederošā terminālā, kas atrodas Ventspils brīvostas teritorijā, Dzintaru ielā 90, Ventspilī, stacionārā rezervuārā Nr.5 atbilstoši normatīvo aktu prasībām, notariāli apliecinātu kopiju.
Saskaņā ar Līguma un 2006.gada 11.oktobra Līguma Pielikuma Nr.1 nosacījumiem, akciju sabiedrībai „NITRACO" novembra mēnesī bija jāuzglabā 1790 tonnas II kategorijas naftas produktu - dīzeļdegvielas.

[3.2] Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Uzraudzības daļas amatpersonas 2006.gada 6.decembrī veica kontroles pasākumu akciju sabiedrībā „NITRACO".

Izvērtējot kontroles laikā uzrādīto noliktavas apgrozījumu dīzeļdegvielai par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim, tika konstatēts, ka dīzeļdegvielas apjoms akciju sabiedrībai „NITRACO" nav pietiekams, turklāt minētajā laika posmā uz katras dienas beigām dīzeļdegvielas atlikuma akciju sabiedrībai „NITRACO" nav.

Par konstatēto faktu Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Uzraudzības daļas amatpersonas sastādīja Izziņu Nr.794 par komercdarbības objekta apsekošanu un 2007.gada 16.janvārī tika sastādīts Administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BL 000187.

[3.3] Pēc akciju sabiedrības „NITRACO" finanšu direktora *A.G.* rakstiska paskaidrojuma, kas sniegts kontroles pasākuma laikā un pievienots Izziņai Nr.794 par komercdarbības objekta apsekošanu, secināms, ka veicot savu komercdarbību ar naftas produktiem, akciju sabiedrība „NITRACO" nepilda ar Līgumu uzņemtās saistības izveidot dīzeļdegvielas rezervi, to uzturēt un pastāvīgi glabāt Sabiedrības norādītajā apjomā.

Par iepriekšminēto faktu 2007.gada 16.janvārī tika pieņemts lēmums par akciju sabiedrības „NITRACO" saukšanu pie administratīvās atbildības un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 169.^{3} pantu akciju sabiedrībai „NITRACO" uzlikts naudas sods 1500 latu apmērā. Lietas izskatīšanā piedalījās akciju sabiedrības „NITRACO" pilnvarotais pārstāvis, finanšu direktors *A.G.*.

[3.4] 2007.gada 2.februārī atbildētājs pieņēma Lēmumu, ar kuru nolēma atzīt par spēkā neesošu rezervju pakalpojuma sniegšanu, ko akciju sabiedrība „NITRACO" saskaņā ar Līgumu ir uzņēmusies veikt par labu Sabiedrībai.

[4] Uzskatot Lēmumu par nepamatotu, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Savā pieteikumā pieteicējs nepiekrīt Lēmumam sekojošu motīvu dēļ:

[4.1] Atzīstot par spēkā neesošu rezerves pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar Līgumu, tiek atzīts, ka akciju sabiedrība „Nitraco" un akciju sabiedrība „Ventbunkers" nav snieguši pieteicējam rezerves pakalpojumus visā līguma darbības laikā, tas ir, no 2005.gada decembra.

Pieteicēja uzskata, ka šāda Lēmuma pieņemšanai atbildētājs nav noskaidrojis visus lietā būtiskos apstākļus kā to paredz Administratīvā procesa likuma 59.pants.

Saskaņā ar trešo personu sniegto informāciju, dīzeļdegvielas rezervju atlikumu kontroles pasākumus atbildētājs veicis jau iepriekš, tajā skaitā Līguma darbības laikā (piemēram, 2006.gada 7.aprīlī pārbaudi veikusi VID Kurzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldes Muitas lietu kontroles daļa, par ko sastādīts akts; 2006.gada 10.aprīlī kontroles pasākumus veikusi VID Akcīzes preču pārvalde, par ko sastādīta izziņa Nr.252). Minēto pārbaužu un kontroles pasākumu rezultātā pārkāpumi netika konstatēti.

Tādējādi secināms, ka līguma darbības laikā akciju sabiedrība „Nitraco" un akciju sabiedrība „Ventbunkers" ir pildījuši ar Līgumu uzņemtās saistības un nav pamata atzīt, ka rezerves pakalpojumi nav sniegti visā līguma darbības laikā.

[4.2] Lēmumā atbildētājs norāda, ka kontroles pasākumus veicis tikai par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim, bet ne par visu gadu.

Pieteicēja secina, ka kontroles pasākumu veicējam bijis pilnvarojums veikt kontroles pasākumus par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim, bet ne par visu Līguma darbības periodu.

Konstatējot pārkāpumus 2006.gada novembra mēnesī atbildētājam ir tiesības lemt jautājumu par rezerves pakalpojumu sniegšanas atzīšanu par spēkā neesošu tikai attiecīgajā (kontrolētajā) laika periodā, bet ne attiecināt lēmumu uz iepriekšēju vai nākošo periodu, jo attiecīgos faktus atbildētājs ir konstatējis nevis visā līguma darbības laikā, bet tikai vienā mēnesī.

[4.3] Pieteicējs norāda, ka atbildētājs Lēmumu pamatojis ar tiesību normu, Noteikumu 21.4.punktu, kas nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests ir tiesīgs atzīt rezervju vai rezervju uzglabāšanas pakalpojumu par spēkā neesošu, ja rezerves uzturēšanas gaitā tiek konstatēta sniegtā pakalpojuma neatbilstība pakalpojuma saņēmēja vai pakalpojumu sniedzēja agrāk sniegtajām un rakstiski neatsauktajām ziņām.

Atbildētājs Lēmumā nav norādījis, kurām ziņām sniegtais rezerves pakalpojums neatbilst un kādā apjomā sniegtais pakalpojums neatbilst minētajām ziņām. Līdz ar to atbildētājs tiesību normu piemērojis, neminot faktiskos apstākļus, kas radītu priekšnosacījumus tiesību normu piemērošanai.

Faktisko apstākļu neminēšana ir Lēmuma pamatojuma trūkums.

[4.4] Pieteicējs norāda, ka atbildētājs tiesību normas piemērojis ar atpakaļejošu spēku, lai gan pārkāpumus konstatējis nevis visā Līguma darbības laikā, bet tikai vienā mēnesī, proti, 2006.gada novembrī.

Ministru Kabineta 2006.gada 27.jūnija Noteikumi Nr.541, stājās spēkā tikai 2006.gada 1.jūlijā (publicēti Latvijas Vēstnesī 2006.gada 30.jūnijā) un tiem nav piešķirts atpakaļejošs spēks. Līdz ar to ar minētās tiesību normas nav piemērojamas laika periodam pirms Noteikumu spēkā stāšanās, jo likuma „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 9.pants paredz, ka normatīvajiem aktiem nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā īpaši paredzētus gadījumus.

[4.5] Pieteicējs secina, ka no Lēmuma izriet, ka dīzeļdegvielas apjoms nav bijis pietiekams, līdz ar ko konstatēts pakalpojumu sniedzēja pārkāpums rezerves pakalpojumu sniegšanā.

No Lēmuma neizriet, kādā apjomā nav nodrošināts dīzeļdegvielas atlikums (vai „iztrūkums" sastādījis 90% no nepieciešamā apjoma vai 5%). Līdz ar to nav iespējams izvērtēt pārkāpuma nozīmīgumu, kas ir būtisks apstāklis tiesību normas (Noteikumu 21.5.) piemērošanai, jo tiesību norma piešķir iestādei rīcības brīvību. Tātad pārkāpuma raksturam, būtībai un smaguma pakāpei ir nozīme pareizā iestādei piešķirtās rīcības brīvības izmantošanā.

Pieteicējs uzskata, ka Lēmumā nav atspoguļoti pārkāpumu raksturojošie fakti (piemēram, cik bieži un kādā apjomā netika nodrošināts nepieciešamais dīzeļdegvielas rezervju atlikums), lai Lēmuma adresāts varētu izvērtēt tā pamatotību un izteikt savus iebildumus.

Lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu trūkums un neatspoguļošana Lēmumā norāda uz tā pamatojuma trūkumu. Savukārt Lēmuma pamatojuma trūkums apliecina tā prettiesiskumu.

[5] Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 19.martā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi. Savos paskaidrojumos tiesai atbildētājs pilnībā neatzīst pieteikumu un pamato to ar šādiem argumentiem.

[5.1] Lēmumā ir norādīts, kādām ziņām neatbilst akciju sabiedrības „NITRACO" sniegtais rezervju pakalpojums. Kā arī no Lēmuma secināms, ka laika posmā no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim uz katras dienas beigām dīzeļdegvielas rezerves apjoma nepietiekamība bija 100 % no Valsts ieņēmumu dienestā deklarētā apjoma.

Turklāt akciju sabiedrība „NITRACO" arī pārskatā par sniegtajiem naftas produktu (degvielas) rezervju pakalpojumiem 2006.gada novembrī norādījusi, ka rezervju apjoms, par kuru akciju sabiedrība „NITRACO" sniegusi rezervju pakalpojumu Sabiedrībai ir 2130,952 m^3 dīzeļdegvielas.

[5.2] VID Akcīzes preču pārvalde 2006.gada 6.februārī ar akciju sabiedrības „NITRACO" 2006.gada 3.februāra iesniegumu Nr.493 saņēma arī Līguma notariāli apliecinātu kopiju. Saskaņā ar Līguma un 2006.gada 11.oktobra Līguma Pielikumā Nr.1 minētajiem nosacījumiem, akciju sabiedrība „NITRACO" novembra mēnesī akciju sabiedrībai „Ventbunkers" piederošā terminālā, kas atrodas Ventspils brīvostas teritorijā, Dzintaru ielā 90, Ventspilī, stacionārā rezervuārā Nr.5 bija jāuzglabā arī 425 tonnas II kategorijas naftas produktu - dīzeļdegvielas akciju sabiedrības „Ventbunkers" vajadzībām.

Tādējādi vienā stacionārā rezervuārā akciju sabiedrība „NITRACO" bija apņēmusies izveidot un uzglabāt naftas produktu rezervi gan Sabiedrības, gan akciju sabiedrības „Ventbunkers" vajadzībām.

Ņemot vērā iepriekš minēto nav nosakāms cik no minētajā stacionārajā tvertnē esošā dīzeļdegvielas daudzuma akciju sabiedrība „NITRACO" uzglabāja Sabiedrības vajadzībām un cik akciju sabiedrības „Ventbunkers" vajadzībām.

[5.3] Saskaņā ar pārbaudes laikā uzrādīto dokumentu par noliktavas apgrozījumu dīzeļdegvielai par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim minētajā tvertnē periodiski atradās 50 līdz 350 tonnas akciju sabiedrības „NITRACO" īpašumā esošas dīzeļdegvielas.

Par iepriekšminēto faktu 2007.gada 16.janvārī tika sastādīts Administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BL000187 un pieņemts lēmums par akciju sabiedrības „NITRACO" saukšanu pie administratīvās atbildības un pamatojoties uz LAPK 169.pantu akciju sabiedrībai „NITRACO" uzlikts naudas sods 1500 latu apmērā.

[5.4] Atbildētājs norāda, ka kārtība, kādā komersanti izveido un uzglabā naftas produktu rezerves, lai enerģētiskās krīzes periodos tiktu nodrošināta apgāde ar naftas produktiem, ir noteikta Ministru kabineta 2006.gada 27.jūnija noteikumos Nr.541 „Naftas produktu rezerves izveidošanas un uzglabāšanas kārtība" (turpmāk - Noteikumi Nr.541).

Noteikumi Nr.541 2006.gada 30.jūnijā tika publicēti „Latvijas Vēstnesī" (Nr.102) un tādējādi, saskaņā ar likuma „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 6.panta pirmo daļu stājās spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

Tādējādi Noteikumu Nr.541 normas ir piemērojamas ar 2006.gada 1.jūliju.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.541 7.1.apakšpunktu Šo noteikumu 3.1., 3.2., 3,3., 3.4. un 3.5.apakšpunktā minētajiem komersantiem ir tiesības, pamatojoties uz līgumu, saņemt Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī rezervju

pakalpojumu, kas ietver rezervju izveidi un uzglabāšanu un ko sniedz Latvijas Republikā reģistrēts komersants, kura valdījumā ir normatīvo aktu prasībām atbilstošas stacionāras naftas produktu uzglabāšanas tvertnes Latvijas Republikas teritorijā, kas (izņemot komersantus, kas sniedz rezervju pakalpojumu par degvieleļļu, kuras kolorimetriskais indekss ir vienāds ar 2,0 vai lielāks un kinemātiskā viskozitāte 50 °C ir vienāda ar 25 cSt vai lielāka) atrodas speciālajā atļaujā (licencē) vai atļaujā norādītajā vietā, un kura īpašumā ir pakalpojuma sniegšanai pietiekams naftas produktu apjoms.

Ievērojot minēto tika konstatēts, ka akciju sabiedrība „NITRACO" nepilda rezervju pakalpojuma sniedzēja pienākumus, jo tās īpašumā pastāvīgi nav Līgumā noteiktais naftas produktu daudzums, kas nepieciešams rezervju pakalpojuma sniegšanai Sabiedrībai.

[5.5] Noteikumu Nr.541 21.4.apakšpunkts nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests ir tiesīgs atzīt rezervju vai rezervju uzglabāšanas pakalpojuma sniegšanu par spēkā neesošu, ja rezerves uzturēšanas gaitā tiek konstatēta sniegtā pakalpojuma neatbilstība pakalpojuma saņēmēja vai pakalpojuma sniedzēja agrāk sniegtajām un rakstiski neatsauktajām ziņām, savukārt šo noteikumu 21.5.apakšpunkts nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests ir tiesīgs atzīt rezervju vai rezervju uzglabāšanas pakalpojuma sniegšanu par spēkā neesošu, ja rezerves uzturēšanas gaitā tiek konstatēts šajos noteikumos noteiktās kārtības pārkāpums, ko izdarījis pakalpojuma saņēmējs vai pakalpojuma sniedzējs.

Tā kā iepriekš minētie fakti bija pietiekoši lietas apstākļu izvērtēšanai un lēmuma pieņemšanai, kā arī adresāta viedokļa un argumentu uzklausīšana nevarēja ietekmēt lietā esošo faktu konstatāciju, atbildētājs uzskatīja, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62.panta otrās daļas 3.punktu akciju sabiedrības „NITRACO" viedokļa noskaidrošana šajā lietā nav adekvāta.

Līguma darbības laikā tika konstatēta sniegtā pakalpojuma neatbilstība Līgumā norādītajām, atbildētājam iesniegtajām ziņām un Noteikumos Nr.541 noteiktās kārtības pārkāpums, tādēļ, izvērtējot administratīvā akta izdošanas lietderības apsvērumus, lai nepieļautu fiktīvu līgumu slēgšanu, veicinātu reālu naftas produktu rezervju nodrošināšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo konstatējams, ka enerģētiskās krīzes periodā pieteicēja nevarētu nodrošināt apgādi ar naftas produktiem Noteikumu Nr.541 noteiktajā daudzumā, kā arī lai nepieļautu nevienlīdzīgu konkurenci naftas produktu rezervju pakalpojumu tirgū, atbildētājs ar Lēmumu nolēma atzīt par spēkā neesošu rezervju pakalpojuma sniegšanu, ko akciju sabiedrība „NITRACO" saskaņā ar Līgumu uzņēmās veikt par labu Sabiedrībai.

[5.6] Atbildētājs norāda, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu, ja ārējā normatīvajā aktā vai pašā administratīvajā aktā nav noteikts citādi, administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam.

Ņemot vērā to, ka ne Noteikumos Nr.541, ne Lēmumā nav noteikts citādi, Tad Lēmums stājās spēkā ar brīdi, kad tas tika paziņots adresātam.

Tādējādi, pretēji pieteicēja norādītajam, ar Lēmumu rezervju pakalpojuma sniegšana, ko akciju sabiedrība „NITRACO" saskaņā ar Līgumu uzņēmās veikt par labu Sabiedrībai, tika atzīta par spēka neesošu ar brīdi, kad stājās spēkā Lēmums, tātad ar brīdi, kad tas tika paziņots adresātam.

Tādējādi, ar Lēmumu par rezervju pakalpojuma sniegšanas atzīšanu par spēkā neesošu, netika atzīts, ka attiecīgais rezervju pakalpojums nav sniegts visā Līguma darbības laikā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.541 22.punktu, ja pieņemts Lēmums saskaņā ar Noteikumu Nr.541 21.punktu, komersants, kuram tika sniegts rezervju pakalpojums, piecu darbdienu laikā pēc Lēmuma saņemšanas dienas nodrošina rezervi atbilstoši šo noteikumu prasībām.

Tādējādi, pretēji pieteicēja norādītājam, Lēmums par rezervju pakalpojuma sniegšanas atzīšanu par spēkā neesošu rada sekas attiecībā uz nākamo periodu, uzliekot par pienākumu komersantam, kuram tika sniegts rezervju pakalpojums, piecu darbdienu laikā pēc Lēmuma saņemšanas dienas nodrošināt rezervi atbilstoši šo noteikumu prasībām.

[6] Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 2.aprīlī saņemts trešās personas akciju sabiedrības „Ventbunkers" rakstveida paskaidrojums.

Akciju sabiedrība „Ventbunkers" savā paskaidrojumā norāda, ka akciju sabiedrība „Ventbunkers" savas Līgumā noteiktās saistības ir pildījis, tāpēc atbildētājs nebija tiesību atzīst Līgumu par spēkā neesošu par visu tā darbības laiku, jo Noteikumi Nr.541 stājās spēkā tikai ar 2006.gada 1.jūliju.

[7] Tiesas sēdē pieteicēja pilnvarotais pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā minētajiem argumentiem.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem.

Trešās personas akciju sabiedrības „Ventbunkers" pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka uzskata atbildētāja Lēmumu par nepamatotu un atceļamu.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties atbildētāja paskaidrojumus un izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103.pantu administratīvajā procesā tiesa pārbauda iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumus rīcības brīvības ietvaros un noskaidro, vai administratīvais akts atbilst tiesību normām.

Tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, ir pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros. Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām. Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

[9] No lietas materiāliem tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus.

[9.1] Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvalde 2006.gada 6.februārī saņēma akciju sabiedrības „NITRACO" 2006.gada 3.februāra iesniegumu Nr.493 un 2005.gada 12.decembra līguma par dīzeļdegvielas rezerves izveidošanu un glabāšanu, kas noslēgts starp pieteicēju, akciju sabiedrību „Ventbunkers" un akciju sabiedrību „NITRACO" (turpmāk – Līgums) un nosaka, ka akciju sabiedrība „NITRACO" apņemas pieteicējas vajadzībām izveidot dīzeļdegvielas rezervi, to uzturēt un glabāt pieteicējas norādītajā apjomā akciju sabiedrībai „Ventbunkers" piederošā terminālā, kas

atrodas Ventspils brīvostas teritorijā, Dzintaru ielā 90, Ventspilī, stacionārā rezervuārā Nr.5 atbilstoši normatīvo aktu prasībām, notariāli apliecinātu kopiju.

Saskaņā ar Līguma un 2006.gada 11.oktobra Līguma Pielikuma Nr.1 nosacījumiem, akciju sabiedrībai „NITRACO" novembra mēnesī bija jāuzglabā 1790 tonnas II kategorijas naftas produktu – dīzeļdegvielas (lietas lapa 28 – 59).

[9.2] Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Uzraudzības daļas amatpersonas 2006.gada 6.decembrī veica kontroles pasākumu akciju sabiedrībā „NITRACO".

Izvērtējot kontroles laikā uzrādīto noliktavas apgrozījumu dīzeļdegvielai par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim, tika konstatēts, ka dīzeļdegvielas apjoms akciju sabiedrībai „NITRACO" nav pietiekams, turklāt minētajā laika posmā uz katras dienas beigām dīzeļdegvielas atlikuma akciju sabiedrībai „NITRACO" nav (lietas lapa 63).

Par konstatēto faktu Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Uzraudzības daļas amatpersonas sastādīja Izziņu Nr.794 par komercdarbības objekta apsekošanu (lietas lapa 60 – 61).

[9.3] Pēc akciju sabiedrības „NITRACO" finanšu direktora *A.G.* rakstiska paskaidrojuma, kas sniegts kontroles pasākuma laikā un pievienots Izziņai Nr.794 par komercdarbības objekta apsekošanu, secināms, ka veicot savu komercdarbību ar naftas produktiem, akciju sabiedrība „NITRACO" nepilda ar Līgumu uzņemtās saistības izveidot dīzeļdegvielas rezervi, to uzturēt un pastāvīgi glabāt Sabiedrības norādītajā apjomā (lietas lapa 62).

Par iepriekšminēto faktu 2007.gada 16.janvārī tika pieņemts lēmums par akciju sabiedrības „NITRACO" saukšanu pie administratīvās atbildības un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 169.^{3} pantu akciju sabiedrībai „NITRACO" uzlikts naudas sods 1500 latu apmērā. Lietas izskatīšanā piedalījās akciju sabiedrības „NITRACO" pilnvarotais pārstāvis, finanšu direktors *A.G.* (lietas lapa 64 – 68).

[9.4] 2007.gada 2.februārī atbildētājs pieņēma Lēmumu, ar kuru nolēma atzīt par spēkā neesošu rezervju pakalpojuma sniegšanu, ko akciju sabiedrība „NITRACO" saskaņā ar Līgumu ir uzņēmusies veikt par labu Sabiedrībai (lietas lapa 8 – 10).

[10] Tiesa konstatē, ka atbildētāja Lēmums ir pamatots ar Noteikumu Nr.541 7.1., 21.4., 21.5.punktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 62.panta otrās daļas 3.punktu, 63.panta pirmās daļas 2.punktu, 65.panta otro daļu, 66., 67. un 70.pantu.

Atbilstoši vispārējam principam tiesiskās attiecības apspriežamas atbilstoši tām tiesību normām, kas bija spēkā tiesiskās attiecības rašanās, grozīšanas vai izbeigšanās brīdī, līdz ar to turpmāk spriedumā tiesību normas izteiktas redakcijā, kādā tās bija spēkā attiecīgajā laikposmā.

[11] Noteikumu Nr.541 7.1.punkts nosaka, ka šo Noteikumu 3.1., 3.2., 3.3., 3.4. un 3.5.apakšpunktā minētajiem komersantiem ir tiesības, pamatojoties uz līgumu, saņemt šādus pakalpojumus Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī rezervju pakalpojumu, kas ietver rezervju izveidi un uzglabāšanu un ko sniedz Latvijas Republikā reģistrēts komersants, kura valdījumā ir normatīvo aktu prasībām atbilstošas stacionāras naftas produktu uzglabāšanas tvertnes Latvijas Republikas teritorijā, kas (izņemot komersantus, kas sniedz rezervju pakalpojumu par degvieleļļu, kuras

kolorimetriskais indekss ir vienāds ar 2,0 vai lielāks un kinemātiskā viskozitāte 50 ºC ir vienāda ar 25 cSt vai lielāka) atrodas speciālajā atļaujā (licencē) vai atļaujā norādītajā vietā, un kura īpašumā ir pakalpojuma sniegšanai pietiekams naftas produktu apjoms.

Savukārt minēto Noteikumu 21.4. un 21.5.punkts nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests ir tiesīgs atzīt rezervju vai rezervju uzglabāšanas pakalpojuma sniegšanu par spēkā neesošu, ja rezerves uzturēšanas gaitā tiek konstatēta sniegtā pakalpojuma neatbilstība pakalpojuma saņēmēja vai pakalpojumu sniedzēja agrāk sniegtajām un rakstiski neatsauktajām ziņām, vai arī rezerves uzturēšanas gaitā tiek konstatēts šajos noteikumos noteiktās kārtības pārkāpums, ko izdarījis pakalpojuma saņēmējs vai pakalpojumu sniedzējs.

Tādējādi tiesa secina, ka likumdevējs ir noteicis konkrētas prasības rezervju pakalpojumu sniedzējam, kā arī paredzējis atbildētāja tiesības atzīst rezervju pakalpojumu sniegšanu par spēkā neesošu, ja atbildētājs konstatē sniegtā pakalpojuma neatbilstība pakalpojuma saņēmēja vai pakalpojumu sniedzēja agrāk sniegtajām un rakstiski neatsauktajām ziņām, vai arī konstatē kādus citus minētajos Noteikumos noteiktās kārtības pārkāpumus.

[12] No pieteikuma un pārējiem lietas materiāliem izriet, ka lietā ir strīds par to, vai atbildētāja Lēmums ir tiesisks un pamatots, jo Noteikumi Nr.541 stājās spēkā tikai 2006.gada 1.jūlijā.

Tādējādi tiesai ir jānoskaidro, vai atbildētājs ir konstatējis sniegtā pakalpojuma neatbilstību pakalpojuma saņēmēja vai pakalpojumu sniedzēja agrāk sniegtajām un rakstiski neatsauktajām ziņām, vai arī konstatējis kādus citus minētajos Noteikumos noteiktās kārtības pārkāpumus.

[13] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka:

[13.1] Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Uzraudzības daļas amatpersonas 2006.gada 6.decembrī veica kontroles pasākumu akciju sabiedrībā „NITRACO".

Izvērtējot kontroles laikā uzrādīto noliktavas apgrozījumu dīzeļdegvielai par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim, tika konstatēts, ka dīzeļdegvielas apjoms akciju sabiedrībai „NITRACO" nav pietiekams, turklāt minētajā laika posmā uz katras dienas beigām dīzeļdegvielas atlikuma akciju sabiedrībai „NITRACO" nav.

Par konstatēto faktu Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Uzraudzības daļas amatpersonas sastādīja Izziņu Nr.794 par komercdarbības objekta apsekošanu.

[13.2] Pēc akciju sabiedrības „NITRACO" finanšu direktora *A.G.* rakstiska paskaidrojuma, kas sniegts kontroles pasākuma laikā un pievienots Izziņai Nr.794 par komercdarbības objekta apsekošanu, atbildētājs secinājis, ka veicot savu komercdarbību ar naftas produktiem, akciju sabiedrība „NITRACO" nepilda ar Līgumu uzņemtās saistības izveidot dīzeļdegvielas rezervi, to uzturēt un pastāvīgi glabāt Sabiedrības norādītajā apjomā. Saskaņā ar pārbaudes laikā uzrādīto dokumentu par noliktavas apgrozījumu dīzeļdegvielai par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim minētajā tvertnē periodiski atradās 50 līdz 350 tonnas akciju sabiedrības „NITRACO" īpašumā esošas dīzeļdegvielas.

Minēto apliecina arī akciju sabiedrības „NITRACO" atbildētājam iesniegtā atskaite par noliktavas apgrozījumu dīzeļdegvielai par periodu no 2006.gada 1.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim, kā arī Izziņā Nr.794 un akciju sabiedrības „NITRACO" finanšu direktora *A.G.* sniegtajā paskaidrojumā norādītā informācija.

[13.3] Ievērojot Noteikumu Nr.541 7.1.apakšpunktā noteikto, atbildētājs konstatēja, ka akciju sabiedrība „NITRACO" nevar tikt uzskatīta par rezervju pakalpojuma sniedzēju, jo tās īpašumā pastāvīgi nav Līgumā noteiktais naftas produktu daudzums, kas nepieciešams rezervju pakalpojuma sniegšanai Sabiedrībai.

[13.4] Ņemot vērā Noteikumu Nr.541 21.4. un 21.5. punktā noteikto atbildētājs ir secinājis, ka Līguma darbības laikā ir konstatēta sniegtā pakalpojuma neatbilstība Līgumā norādītajām un Valsts ieņēmumu dienestam citādi iesniegtajām ziņām.

[13.5] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājs ir konstatējis Noteikumos Nr.541 noteiktos priekšnoteikumu Līguma atzīšanai par spēkā neesošu, proti, atbildētājs ir konstatējis, ka akciju sabiedrības „NITRACO" rīcībā nav Līgumā noteiktā pakalpojuma sniegšanai nepieciešamai apjoms.

Tādējādi tiesa konstatē, ka atbildētājs atbilstoši Noteikumu Nr.541 21.4. un 21.5.punktā noteiktajam pamatoti ir pieņēmis Lēmumu, ar kuru Līgums tika atzīsts par spēkā neesošu.

[14] Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka atbildētājs Lēmumā nav norādījis, kurām ziņām sniegtais rezerves pakalpojums neatbilst un kādā apjomā sniegtais pakalpojums neatbilst minētajām ziņām. Līdz ar to atbildētājs tiesību normu piemērojis, neminot faktiskos apstākļus, kas radītu priekšnosacījumus tiesību normu piemērošanai.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs Lēmumā ir norādījis, kādām ziņām neatbilst akciju sabiedrības „NITRACO" sniegtais rezervju pakalpojums. No Lēmuma izriet, ka laika posmā no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim uz katras dienas beigām dīzeļdegvielas rezerves apjoma nepietiekamība bija 100 % no Valsts ieņēmumu dienestā deklarētā apjoma.

Turklāt akciju sabiedrība „NITRACO" arī pārskatā par sniegtajiem naftas produktu (degvielas) rezervju pakalpojumiem 2006.gada novembrī norādījusi, ka rezervju apjoms, par kuru akciju sabiedrība „NITRACO" sniegusi rezervju pakalpojumu Sabiedrībai ir 2130,952 m^3 dīzeļdegvielas.

Tādējādi, tiesa minēto pieteicēja argumentu noraida kā nepamatotu.

[15] Pieteicējs arī norāda, ka atbildētājs tiesību normas piemērojis ar atpakaļejošu spēku, lai gan pārkāpumus konstatējis nevis visā Līguma darbības laikā, bet tikai vienā mēnesī, proti, 2006.gada novembrī. Lēmumā atbildētājs norāda, ka kontroles pasākumus veicis tikai par laika periodu no 2006.gada 2.novembra līdz 2006.gada 30.novembrim, bet ne par visu gadu.

Atzīstot par spēkā neesošu rezerves pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar Līgumu, tiek atzīts, ka akciju sabiedrība „Nitraco" un akciju sabiedrība „Ventbunkers" nav snieguši pieteicējam rezerves pakalpojumus visā līguma darbības laikā, tas ir, no 2005.gada decembra.

Konstatējot pārkāpumus 2006.gada novembra mēnesī atbildētājam ir tiesības lemt jautājumu par rezerves pakalpojumu sniegšanas atzīšanu par spēkā neesošu tikai attiecīgajā (kontrolētajā) laika periodā, bet ne attiecināt lēmumu uz iepriekšēju vai

nākošo periodu, jo attiecīgos faktus atbildētājs ir konstatējis nevis visā līguma darbības laikā, bet tikai vienā mēnesī.

Minētie pieteicēja argumenti ir noraidāmi kā nepamatoti turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[15.1] Noteikumi Nr.541 2006.gada 30.jūnijā tika publicēti „Latvijas Vēstnesī" (Nr.102) un tādējādi, saskaņā ar likuma „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 6.panta pirmo daļu stājās spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

Ievērojot minēto, Noteikumu Nr.541 normas ir piemērojamas ar 2006.gada 1.jūliju.

Kā izriet no lietas materiāliem, atbildētājs pārbaudīja Līguma saistību ievērošanu par 2006.gada novembra mēnesi, tādējādi tiesa nekonstatē, ka atbildētājs būtu piemērojis Noteikumus Nr.541 ar atpakaļejošu spēku, jo atzīstot par spēkā neesošu rezerves pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar Līgumu, atbildētājs ar savu Lēmumu informēja Sabiedrību par to, ka akciju sabiedrība „NITRACO" nepilda Līgumā noteiktās saistības tieši novembra mēnesī, un tādējādi tieši ar novembra mēnesi Līgums tika atzīsts par spēkā neesošu.

[15.2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu, ja ārējā normatīvajā aktā vai pašā administratīvajā aktā nav noteikts citādi, administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam.

Ņemot vērā to, ka ne Noteikumos Nr.541, ne Lēmumā nav noteikts citādi, tad Lēmums stājās spēkā ar brīdi, kad tas tika paziņots adresātam, proti, ar Lēmumu rezervju pakalpojuma sniegšana, ko akciju sabiedrība „NITRACO" saskaņā ar Līgumu uzņēmās veikt par labu Sabiedrībai, tika atzīta par spēka neesošu ar brīdi, kad stājās spēkā Lēmums, tātad ar brīdi, kad tas tika paziņots adresātam.

[15.3] Tiesa atzīst par pamatotu atbildētāja argumentu, ka ar Lēmumu par rezervju pakalpojuma sniegšanas atzīšanu par spēkā neesošu, netika atzīts, ka attiecīgais rezervju pakalpojums nav sniegts visā Līguma darbības laikā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.541 22.punktu, ja pieņemts Lēmums saskaņā ar Noteikumu Nr.541 21.punktu, komersants, kuram tika sniegts rezervju pakalpojums, piecu darbdienu laikā pēc Lēmuma saņemšanas dienas nodrošina rezervi atbilstoši šo noteikumu prasībām.

Tādējādi, pretēji pieteicēja norādītājam, Lēmums par rezervju pakalpojuma sniegšanas atzīšanu par spēkā neesošu rada sekas tikai attiecībā uz nākamo periodu, uzliekot par pienākumu komersantam, kuram tika sniegts rezervju pakalpojums, piecu darbdienu laikā pēc Lēmuma saņemšanas dienas nodrošināt rezervi, atbilstoši Noteikumu Nr.541 prasībām.

No minētā izriet, ka Līgums par rezervju pakalpojumu sniegšanu nav spēkā no brīža, kad par to ar Lēmumu paziņots Lēmuma adresātiem.

[16] Pieteicējs savā pieteikumā arī norādījis, ka Lēmums neatbilst Administratīvā procesa likuma 67.panta prasībām, proti, pieteicējs uzskata, ka Lēmumā nav atspoguļoti pārkāpumu raksturojošie fakti.

[16.1] Minēto pieteicēja argumentu tiesa noraida kā nepamatotu, jo kā izriet no Lēmuma, atbildētājs ir konstatējis faktus, pamatojoties uz kuriem pieņemts Lēmums un norādījis tos Lēmumā.

Tiesa konstatē, ka Lēmumā atbildētājs ir norādījis faktus, kurus ir konstatējis veiktās pārbaudes gaitā, un kuri ir atzīstami par priekšnosacījumiem, lai Līguma varētu atzīt par spēkā neesošu.

[16.2] Turklāt, tiesa konstatē, ka atbildētājs, pieņemot Lēmumu, ir izdarījis arī lietderības apsvērumus, proti, Lēmumā norādīts, ka izvērtējot administratīva akta izdošanas lietderības apsvērumus atbildētājs uzskata, ka administratīvā akta izdošana ir nepieciešama, lai nepieļautu fiktīvu līgumu slēgšanu; veicinātu reālu naftas produktu rezervju nodrošināšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo konstatējams, ka enerģētiskās krīzes periodā Sabiedrība nevarētu nodrošināt apgādi ar naftas produktiem Noteikumu Nr.541noteiktajā daudzumā; kā arī nepieļautu nevienlīdzīgu konkurenci naftas produktu rezervju pakalpojumu tirgū.

No minētā secināms, ka atbildētājs, konstatējot, ka akciju sabiedrība „NITRACO" nespēj sniegt rezervju pakalpojumus atbilstoši Līguma noteikumiem, atzina šo Līgumu par spēkā neesošu, lai nepieļautu pieteicēja un akciju sabiedrības „Ventbunkers" tiesību aizskārumu, kā arī nepieļautu fiktīvu līgumu slēgšanu.

[16.3] Pieteicējs arī norādījis, ka netika uzaicināts paskaidrojumu sniegšanai. Tomēr, kā tiesas sēdē atzina pats pieteicēja pārstāvis, pieteicējs neko nebūtu varējis par lietas apstākļiem paskaidrot. Pieteicēja pārstāvja paskaidrojumam tiesas sēdē piekrita arī akciju sabiedrības „Ventbunkers" pārstāve, kura norādīja, ka nav iespējams visu laiku izkontrolēt, vai Līguma slēdzējas puses ievēro Līguma noteikumus. Savukārt, kā izriet no lietas materiāliem, akciju sabiedrības „NITRACO" pārstāvis bija sniedzis paskaidrojumus par lietas apstākļiem jau administratīvā pārkāpuma lietā, kas tika ierosināta pret akciju sabiedrību „NITRACO" par minētajiem apstākļiem, šajā pašā iestādē, tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājam nebija nepieciešams atkārtoti pieņemt paskaidrojumus no akciju sabiedrības „NITRACO" pārstāvja.

[16.4] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājs Lēmuma izdošanā ir ievērojis Administratīvā procesa likuma 67.panta prasības.

[17] Pārbaudot Lēmuma atbilstību procesuālajiem un formālajiem priekšnoteikumiem, tiesa konstatē, ka Lēmumu konkrētajā administratīvajā lietā izdevusi amatpersona, kam šī lieta ir piekritīga, proti, Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors. Pārsūdzētā Lēmuma izdošanā tiesa nekonstatē atkāpes no procesuālajiem noteikumiem attiecībā uz faktu vākšanu un lietas apstākļu noskaidrošanu.

Lēmums izdots, ievērojot noteiktos formālos un procesuālos priekšnoteikumus, kā arī atbildētājs ir vērtējis lietas tiesiskos un faktiskos apstākļus un tos Lēmumā norādījis, Lēmums ir pamatots ar konkrētām tiesību normām, un satur pieteicēja sūdzībā norādīto argumentu vērtējumu.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa ir konstatējusi, ka atbildētāja iestāde rīkojusies saskaņā ar likumu, ko arī konstatējis atbildētājs savā Lēmumā.

Tiesa atzīst, ka pie minētajiem apstākļiem atbildētājam bija pamats atzīt Līgumu par spēkā neesošu ar brīdi, kad tika konstatēts Līguma saistību pārkāpums no akciju sabiedrības „NITRACO" puses.

Pastāvot šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums ir tiesisks un pamatots, un tādējādi, pamatojoties uz iepriekš konstatētajiem apsvērumiem, pieteikums ir noraidāms, bet atbildētāja Lēmums ir atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Sumata" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2007.gada 2.februāra lēmuma Nr.13.1.1/5635 atcelšanu.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts un parakstīts 2008.gada 30.janvārī.

Tiesnese /paraksts/ I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Petrovska

Rīgā, 2008.gada 30.janvārī.